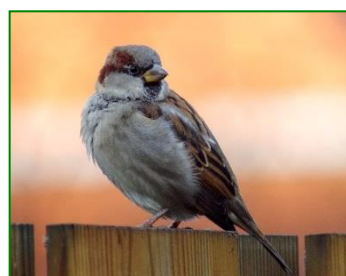

LOO PLAN
voor bos, natuur en landschap

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING 2017

Guido Gezelleweg Rotterdam
'Parlando'

COLOFON

OPDRACHT

Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming

OPDRACHTGEVER

Stichting Havensteder
Postbus 1612
3000 BP Rotterdam

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Uw kenmerk : e-mail d.d. 4 juli 2017

Ons kenmerk : 2017-612-12781
Datum : 19 september 2017

Contactpersoon : mevrouw E. Hakstege

Contactpersoon : Marko Sinke
Medewerking van : Kim Lotterman
: Tim van Leeuwen
Vormgeving : Marianne Mooij

© Loo Plan B.V. Dit rapport is vervaardigd op verzoek en hiermee eigendom van Stichting Havensteder. Loo Plan is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade voortvloeiende uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Loo Plan. De opdrachtgever vrijwaart Loo Plan voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

BEVINDINGEN

1	INLEIDING	4
1.1	SCOPE	4
1.2	KWALITEITSBORGING	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	6
2.2	TERREINGESTELDHEID	7
2.3	SOORTBESCHERMING	7
3	RESULTATEN EN BEOORDELING	9
3.1	GEBIEDSBESCHERMING	9
3.2	HUIDIGE SITUATIE	9
3.3	BEOORDELING BIOTOOP	10
3.4	SOORTBESCHERMING	11
4	CONCLUSIE EFFECTBEOORDELING	13
4.1	ALGEMEEN	13
4.2	PROJECTLOCATIE	13

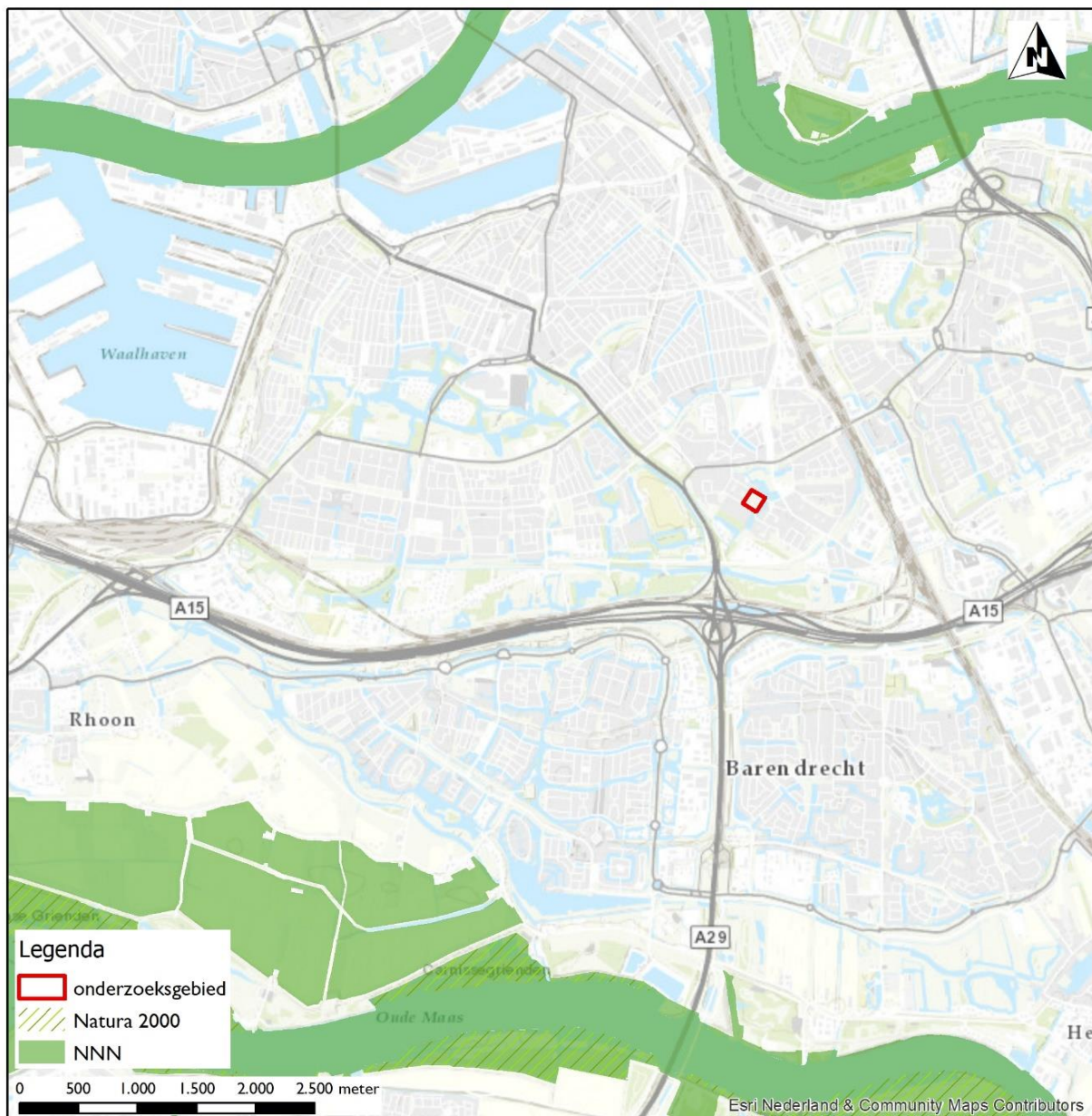
LITERATUUR

BIJLAGEN

1. VERKLARENDE WOORDENLIJST
2. WETTELIJK KADER ALGEMEEN
3. RELEVANTE WETSARTIKELN VAN DE WET NATUURBESCHERMING
4. TOETSINGSCRITERIA QUICKSCAN
5. OVERZICHT PROJECTGEBIED

Opdrachtgever	Stichting Havensteder
Onderzoekslocatie	'Parlando'
Plaats	Rotterdam
Voorgenomen activiteit	Ontwikkeling van een perceel
Bijzonderheden	Momenteel is een tijdelijk restaurant op het perceel aanwezig

Figuur 1 Ligging ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000-gebied

Bevindingen

Onderdeel	Conclusie	Vervolgactie
Gebiedsbescherming	De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op gebiedsbescherming omdat: a. De beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) op ruime afstand liggen. en b. De ingreep een beperkte uitstraling heeft, waarbij de beschermde natuurwaarden geen nadelige effecten ondervinden.	Geen.
Beschermde soorten+	In het gebied zijn mogelijk beschermde verblijven van vleermuizen aanwezig.	Voor het uitvoeren van de voorgenomen maatregelen wordt geadviseerd aanwezige boomholten op hoogte te inspecteren om de geschiktheid voor vleermuizen in te schatten. Bij aanwezigheid van potentieel geschikte holten een nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van vleermuizen in de moerasediken langs de Guido Gezellestraat, indien deze gekapt gaan worden. Als deze bomen behouden blijven, is geen nader onderzoek noodzakelijk.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd dient <u>rekening gehouden te worden met broedende vogels.</u> Vogels die broeden mogen nimmer verstoord worden indicatief van half maart tot half augustus).	Geen versturende werkzaamheden uitvoeren tijdens het broedseizoen (indicatief van half maart tot half augustus) of potentiële nestplaatsen voor broedseizoen ongeschikt maken.

1 Inleiding

Stichting Havensteder is voornemens een gebied te ontwikkelen begrensd door de Guido Gezelleweg in het noorden, de Marsmanstraat in het westen, de Molièreweg in het zuiden en de Du Perronstraat in het oosten. Grondgebonden woningen die al aanwezig zijn binnen het projectgebied blijven staan, op de open delen van het terrein en op de locatie van het huidige tijdelijke restaurant worden woningen ontwikkeld.

Een overzicht van het projectgebied is opgenomen in bijlage 5.

Veel werkzaamheden zijn vergunningplichtig. Een van de aspecten waarop getoetst moet worden is de natuurwetgeving. Deze toetsing moet inzicht geven op de vraag of de geplande werkzaamheden uitvoerbaar zijn in het licht van de wetgeving, en heeft de vorm van een quickscan.

In de nu voorliggende rapportage zijn de resultaten van de uitgevoerde quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen. Op basis van een bureau- en een veldbezoek door een ervaren ecoloog is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht.

De informatie is op een overzichtelijke wijze beknopt in tabelvorm weergegeven. Achtergronden, verklarende woordenlijst en details zijn opgenomen in de bijlagen.

1.1 Scope

De quickscan Wet natuurbescherming moet antwoord geven op de onderstaande vragen.

- Wat is de kans op aanwezigheid van beschermde flora en fauna?
- Welke vervolgstappen (nader onderzoek) dienen genomen te worden om de aanwezigheid van de beschermde flora en fauna vast te stellen?
- Welke effecten heeft het initiatief op de (potentieel) aanwezige beschermde flora en fauna?
- Is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk, of kunnen negatieve effecten ondervangen worden door het werken met goedgekeurde gedragscodes?
- Zijn er negatieve effecten in het kader van gebiedsbescherming (Natuurnetwerk Nederland (NNN)), Natura 2000-gebieden) te verwachten bij dit initiatief?

1.2 Kwaliteitsborging

Loo Plan is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Quickscans worden uitgevoerd door ervaren ecologen. Een quickscan is niet aan een bepaald seizoen gebonden en kan gedurende het gehele jaar plaatsvinden. Voor een quickscan zijn geen vaste protocollen, maar bij het onderzoek wordt, waar mogelijk, aangesloten op de geldende soortprotocollen.

De bij het onderzoek betrokken personen zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden.

Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2008 gecertificeerd.

Datum quickscan	17 juli 2017
Ecoloog	Drs. K.M. Lotterman
Opleiding	Natuurwetenschappelijke Milieukunde, Radboud Universiteit Nijmegen Specialisatie ecologie
Functie	Senior medewerker ecologie Specifieke kennis op het gebied van vegetaties, floristiek en mossen
Interne collegiale toetsing rapportage	19 september 2017 Ing. T.J. van Leeuwen, medewerker ecologie

2 Werkwijze

2.1 Gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden valt sinds 1 januari 2017 onder de Wet natuurbescherming. Met betrekking tot de Natura 2000-gebieden zijn de wettelijke verplichtingen en het daaruit voortvloeiende beleid tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet natuurbescherming vrijwel gelijk gebleven. De instandhoudingsdoelstellingen voor habitats en soorten en de beheerplannen zijn niet veranderd. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) geregeld.

De ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland is in het figuur op pagina 2 weergegeven. Op basis van een combinatie van de voorgenomen ingreep en de afstand tot de beschermde gebieden, wordt een inschatting gemaakt of het voorgenomen initiatief mogelijk een negatief effect op de beschermde natuurwaarden kan hebben.

In de Natura 2000-gebieden wordt gekeken of er mogelijk significante effecten te verwachten zijn (voortoets).

Voor de gronden in het Natuurnetwerk Nederland wordt beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken.

Alleen voor plannen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland dient het 'nee, tenzij ...'-toetsingskader doorlopen te worden (zie bijlage 2).

Voor kleinschalige ingrepen, zoals de sloop of bouw van enkele woningen of omvorming naar nieuwe natuur, wordt ervan uitgegaan dat geen verstoring optreedt als de afstand tot de beschermde gebieden > 250 meter bedraagt.

Bij grootschalige ingrepen of ingrepen met een grote invloedssfeer (bijvoorbeeld intensieve veehouderij) wordt een minimale afstand van 7,5 kilometer aangehouden.

2.2 Terreingesteldheid

De mogelijkheden voor beschermde soorten lopen per locatie en per aanwezig biotoop sterk uiteen. Specifieke kennis van de beschermde soorten en hun habitateisen is daarom essentieel. Tijdens een quickscan wordt de geschiktheid van een terrein zowel vanuit de biotoop als vanuit de beschermde soort beoordeeld. Gebouwen worden aan de buitenzijde en indien nodig van binnen beoordeeld op hun geschiktheid.

Omgang met artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (bijlage 3) wordt tijdens een quickscan inzichtelijk gemaakt. Het gaat hierbij om:

1. *Soorten van de Vogelrichtlijn. Artikel 3.1.*
2. *Soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn. Artikel 3.5.*
3. *Overige beschermde soorten. Artikel 3.10*

In bijlage 4 zijn de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein wordt beoordeeld.

In het veld wordt ook gekeken naar de samenhang van het project met de omgeving. Zo wordt bepaald of de betreffende locatie onderdeel van een groter (landschappelijk) geheel is, of dat het geïsoleerd ligt, bijvoorbeeld een klein bosje in een intensief agrarische omgeving. Dit kan van betekenis zijn voor de waardetoekenning van het onderzoeksgebied voor eventueel aanwezige beschermde soorten. Binnen de opdracht wordt niet onderzocht of er andere initiatieven in de omgeving spelen en wordt niet getoetst op cumulatie van effecten.

2.3 Soortbescherming

Op basis van één veldbezoek wordt de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Dit gebeurt aan de hand van de terreingesteldheid, een brede ecologische kennis en bekende gegevens. Daarnaast is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten (lit. 1). Tevens wordt een algemene inschatting gemaakt of de aangrenzende terreinen geschikt zijn als leefgebied voor beschermde soorten. Immers, bepaalde werkzaamheden kunnen uitstralingseffecten hebben op aanliggende terreinen. Bovendien kunnen de dieren die in omliggende terreinen aanwezig zijn ook het onderzoeksgebied benutten.

Foto 1 Overzicht projectgebied met pop-up restaurant.

Foto 2 Bomenrij aan de achterzijde van de woningen in de zuidwesthoek van het projectgebied.

Foto 3 Moerasedijk langs de Guido Gezelleweg met enkele holten.

Foto 4 Detail restaurant Hotspot Hutspot.

3 Resultaten en beoordeling

3.1 Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt op grote afstand van zowel Natura 2000-gebied als van gebieden aangewezen binnen het Natuurnetwerk Nederland. Het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied is de Oude Maas, 4 kilometer ten zuiden van het projectgebied. De Nieuwe Maas, 2,5 kilometer ten noorden van het projectgebied, maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland.

De werkzaamheden hebben een beperkte uitstraling; nadelige effecten op beschermde natuurgebieden zijn daardoor niet te verwachten. Instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar. Een nader onderzoek naar de mogelijke effecten is niet nodig.

Beschermde gebieden	Afstand	Effect	Vervolg
Natura 2000-gebied Oude Maas	4 km	Geen	Geen oriënterend onderzoek.
Natuurnetwerk Nederland	2,5 km	Geen	Geen toetsing aan het betreffende regime.

3.2 Huidige situatie

Het projectgebied wordt begrensd door de Guido Gezelleweg in het noorden, de Marsmanstraat in het westen, de Molièreweg in het zuiden en de Du Perronstraat in het oosten. Binnen het projectgebied staan rijtjeswoningen aan de Marsmanstraat en de Molièrestraat, welke behouden blijven. Deze woningen hebben achtertuinen met daarachter weer een aantal bomen en struiken (zie foto 2). Achter deze woningen bevindt zich een voedselrijk, ruig grasland wat als speelterrein en hondenuitlaatplaats dienst doet. Hier bevindt zich ook een kleine speeltuin en een beschilderde opslagcontainer.

Aan het eind van de Du Perronstraat is een tijdelijk restaurant met parkeerplaatsen aanwezig: Hotspot Hutspot. Dit restaurant zit in een 1-laags gebouw bestaand uit verschillende aan elkaar geschakelde compartimenten met bovenop zonnepanelen. Het restaurant is driemaal in de week geopend en maakt deel uit van een sociaal experiment om mensen meer bij de buurt te betrekken en daarnaast gezond te laten eten. Achter het restaurant is een groentetuin waarin groenten en kruiden voor het restaurant verbouwd worden.

Aan de noordkant, langs de Guido Gezellestraat, staat een rij moeraseiken.

Algemeen	Grotendeels open grasland binnen woonwijk. Een tijdelijk restaurant is aanwezig.
Voorgenomen activiteit	Ontwikkelen van het terrein voor woningbouw.
Omgeving	Grootstedelijk.
Bijzonderheden	-

3.3 Beoordeling biotoop

De aanwezige huizen langs de Marsmanstraat en de Molièreweg betreffen 3-laags woningblokken met pangedekte daken. Deze blijven ongewijzigd, en zijn verder niet beoordeeld. Het tijdelijke restaurant is een 1-laags gebouw bestaand uit afzonderlijke compartimenten/panelen (zie foto 4) met een plat dak. Een spouw is niet aanwezig. Het restaurant is drie dagen per week geopend, en is de rest van de tijd niet verwarmd.

Het aanwezige grasland betreft een soortenarme, voedselrijke speelweide/hondenuitlaatgebied.

Binnen het projectgebied zijn verschillende bomen en struiken aanwezig. Achter de huizen zijn het voornamelijk robinia, meidoorn, zoete kers en esdoorn. Het betreft over het algemeen vrij dunne bomen. Voor zover zichtbaar zitten hier geen holten e.d. in.

Langs de Du Perronstraat staan enkele exemplaren hartbladige els tussen de parkeerplaatsen, ook is een enkele berk aanwezig binnen het projectgebied. Langs de Guido Gezelleweg, ter hoogte van het restaurant, staan enkele moeraseiken die relatief dik zijn. Ze zijn hoog opgesnoeid. Waar takken verwijderd zijn, zijn takstompen aanwezig die soms ingerot zijn.

Biotoop	Aanwezig	Detail	Foto
Gebouwen	Ja	Grondgebonden woningen en tijdelijk restaurant.	1,2,4
Water	Nee	Aan de overkant van de Guido Gezelleweg is wel een voedselrijke waterpartij aanwezig.	-
Beplanting houtachtig	Ja	Bomen langs de randen van het projectgebied.	1,2,3
Tuin/erf	Ja	Achter aanwezige huizen en een groentetuin bij het restaurant.	-
Agrarisch gebied	Nee	-	-

3.4 Soortbescherming

De resultaten geven een overzicht van de aangetroffen soorten en de mogelijk aanwezige soorten in het gebied. De gegevens zijn zowel gebaseerd op waarnemingen van derden als waarnemingen tijdens de veldbezoeken.

Bij de beoordeling naar de mogelijke effecten op soortgroepen wordt enkel gekeken naar soorten die strikt beschermd zijn en niet naar de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt.

Vanwege de strikte bescherming van alle soorten vleermuizen, en het verschil in handelen tussen nesten en jaarrond beschermde nesten van vogels, zijn deze groepen apart onderscheiden.

Soortgroep	Biotoop geschikt	Beschermde soort aanwezig	Effect op soort
Planten	Nee	Nee	Nee
Vogels - algemeen	Ja	Mogelijk	Nee ¹
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Ja	Mogelijk	Nee
Zoogdieren	Nee	Nee	Nee
Vleermuizen	Ja	Mogelijk	Mogelijk
Vissen	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Nee	Nee	Nee
Reptielen	Nee	Nee	Nee
Overige soorten	Nee	Nee	Nee

VOGELS ALGEMEEN

In de bomen en struiken kunnen enkele algemene stadsvogels als merels, duiven en mezen tot broeden komen. Broedende vogels mogen nooit verstoord worden. Als de werkzaamheden in de buurt van mogelijke nestplaatsen buiten het broedseizoen plaatsvinden, is er vanuit deze groep geen belemmering voor de plannen.

VOGELS (JAARROND BESCHERMDE NESTEN)

Binnen bebouwd gebied zijn twee vogelsoorten met een jaarrond beschermde verblijfplaats te verwachten: de huismus en de gierzwaluw. Van de huismus zijn binnen het projectgebied geen waarnemingen in de NDFF aanwezig. Direct buiten het projectgebied is de soort ten noorden (bij de school en het park aan de Guido Gezelleweg) en ten westen aan de Menno ter Braakstraat gezien. Het kan niet uitgesloten worden dat de huismus broedt in de woningen aan de Molièreweg of de Marsmanstraat. Deze blijven echter ongewijzigd in de plannen. Het restaurant is vanwege de lage bouw en het platte dak ongeschikt voor verblijfplaatsen.

¹ Mits werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

Mogelijk foerageert de huismus soms in het gebied, maar in de omgeving zijn genoeg alternatieve foerageergebieden (bijvoorbeeld bij de school en het park ten noorden van het projectgebied). Een nader onderzoek huismussen is derhalve niet nodig.

Ook voor de gierzwaluw ontbreken potenties voor verblijfplaatsen (mogelijk met uitzondering van de woningen die niet aangetast worden). Een nader onderzoek is ook hier niet nodig.

VLEERMUIZEN

Verschillende vleermuissoorten kunnen jaarrond beschermde verblijfplaatsen in gebouwen hebben. De aanwezige woningen blijven ongewijzigd, eventueel aanwezige verblijfplaatsen blijven dus behouden. Het restaurant is als ongeschikt voor vleermuizen beoordeeld door de lage bouw, het ontbreken van een spouw, het vrijwel ontbreken van andere openingen waar vleermuizen verblijfplaatsen kunnen hebben, en het feit dat het restaurant maar 3 dagen in de week in gebruik is, waardoor de temperatuur flink zal fluctueren (wat niet aantrekkelijk is voor vleermuizen).

De bomen aan de achterzijde van de huizen aan de Marsmanstraat en Molièreweg zijn jong en herbergen geen holten e.d. die mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. De bomen vormen ook geen essentiële vliegroute, mogelijk foerageren vleermuizen wel bij de bomen en boven het aangrenzende grasland. Er is echter voldoende foerageergebied in de nabijheid, met name bij de school en het waterrijke park ten noorden van het projectgebied.

De moerasediken langs de Guido Gezelleweg zijn dikker en herbergen wel holten. Hier kunnen vleermuisverblijven op voorhand niet uitgesloten worden. Mogelijk kan een inspectie op hoogte (met een hoogwerker) van de aanwezige holten nog duidelijkheid geven over de potentie voor vleermuizen. Als deze bomen gehandhaafd blijven, is geen nader onderzoek noodzakelijk. Indien de bomen gekapt gaan worden, en geen inspectie op hoogte uitgevoerd wordt, of uit deze inspectie blijkt dat dat verblijfplaatsen niet uitgesloten kunnen worden, wordt een nader onderzoek geadviseerd.

4 Conclusie effectbeoordeling

4.1 Algemeen

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek is getoetst welke effecten de geplande werkzaamheden op de beschermde soorten kunnen hebben. De aard van de werkzaamheden (en kennis hiervan) is hierbij essentieel.

Mogelijke effecten die op kunnen treden zijn:

- Verstoring door aanwezigheid van mensen en (groot) materieel.
- Verstoring door geluid, licht en trillingen.
- Tijdelijk ongeschikt worden van leefgebied (door aanleg werkstroken, materiaalopslag e.d.).
- Doden of verwonden van individuen van een populatie.
- Verdwijnen van nestgelegenheid.
- Verlies van leefgebied (verblijfplaatsen, foerageergebied en essentiële verbindingzones) door verandering van grondgebruik.

Wanneer er geen beschermde soorten aanwezig zijn (of verwacht worden) kan het project zonder aanvullende maatregelen doorgang vinden. Als het op basis van de quickscan aannemelijk is dat er beschermde soorten (kunnen) voorkomen én dat de voorgenomen plannen deze zouden kunnen beïnvloeden, zijn er vervolgstappen nodig.

4.2 Projectlocatie

Onderdeel	Conclusie
Gebiedsbescherming	De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op gebiedsbescherming omdat: a. De beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) op ruime afstand liggen. - en b. De ingreep een beperkte uitstraling heeft, waarbij de beschermde natuurwaarden geen nadelige effecten ondervinden.
Beschermde soorten	In het gebied zijn mogelijk beschermde verblijven van vleermuizen aanwezig. Voor het uitvoeren van de voorgenomen maatregelen wordt geadviseerd: 1. De aanwezige boomholten op hoogte te inspecteren om de geschiktheid voor vleermuizen in te schatten. 2. Bij aanwezigheid van potentieel geschikte holten een nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van vleermuizen in de moerasediken langs de Guido Gezellestraat, indien deze gekapt gaan worden. Indien deze bomen behouden blijven, is geen nader onderzoek noodzakelijk.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd dient rekening gehouden te worden met broedende vogels . Vogels die broeden mogen nimmer verstoord worden indicatief van half maart tot half augustus).

LITERATUUR

1. Nationale Databank Flora en Fauna
Geraadpleegd op 18 september 2017
2. Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het
Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging, 2013
Vleermuisprotocol
3. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*,
versie 2.0
4. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard ruige dwergvleermuis, *Pipistrellus nathusii*,
versie 2.0
5. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard gewone grootoorvleermuis, *Plecotus auritus*,
versie 2.0
6. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard rosse vleermuis, *Nyctalus noctula*, versie 2.0
7. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard watervleermuis, *Myotis daubentonii*, versie 2.0
8. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard huismus, *Passer domesticus*, versie 2.0
9. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, december 2014
Soortenstandaard gierzwaluw, *Apus apus*, versie 2.0

BIJLAGEN

1. Verklarende woordenlijst

ZORGPLICHT

De zorgplicht houdt in dat de in het wild levende dieren en planten en hun omgeving zo min mogelijk verstoord mogen worden. En dat te allen tijde schade zo veel mogelijk voorkomen wordt.

Enkele voorbeelden van zorgplicht:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden in een rietveld wordt gecontroleerd op broedgevallen en vogelnesten.
- Kikkers en padden die tijdens baggerwerkzaamheden gevonden worden, worden direct overgezet in een deel van de sloot die niet gebaggerd wordt. De dieren worden uitgezet in de modder waarin ze gevonden zijn, zodat ze niet meteen opgegeten worden door reigers.
- Voorafgaand aan graafwerkzaamheden worden takkenhopen met bladeren doorzocht op de aanwezigheid van overwinterende egels. Bij het aantreffen van een egel wordt deze in een zelfde soort takkenhoop met bladeren buiten het te vergraven gebied teruggeplaatst.
- Bij nieuwbouw aan de bos rand in een gebied met veel vleermuizen wordt geen buitenverlichting aangebracht. Dit om de lichtvervuiling tot een minimum te beperken.

ZORGVULDIG HANDELEN

Zorgvuldig handelen houdt in dat compenserende of mitigerende maatregelen aangetoond moeten werken, voordat de ingreep uitgevoerd wordt. Pas als de maatregelen geaccepteerd zijn door de betreffende beschermde soorten, mag de originele habitat aangetast worden.

GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

De gunstige staat van instandhouding is werkzaam op lokale populaties en hun leefomgeving.

Bijvoorbeeld:

In een poel in het weiland van een boer bevindt zich een populatie poelkikkers. De gunstige staat van instandhouding is niet aangetast zolang de populatie poelkikkers in deze poel kan voortbestaan. Dit betekent dat de poel in een goede staat moet blijven verkeren. Raakt de poel vervuild, verdroogd of als hij in zijn geheel verdwijnt, dan zal ook de populatie poelkikkers verdwijnen.

Bij de gunstige staat van instandhouding gaat het niet om het voortbestaan van alle poelkikkers in Nederland of in Europa; het betreft een lokale situatie.

PASSENDE GEDRAGSCODE

Een gedragscode is een generieke ontheffing voor de beschreven maatregelen in de beschreven situaties voor de in de gedragscode genoemde beschermde soorten. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen.

Sommige gedragscodes zijn enkel geldig voor bestendig beheer en onderhoud. Niet alle gedragscodes zijn geldig voor strikt beschermde soorten.

GOEDGEKEURDE GEDRAGSCODE

Een gedragscode mag pas als generieke ontheffing gebruikt worden wanneer deze is goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voorheen Ministerie van LNV). De gedragscodes zijn vijf jaar geldig en dienen daarna opnieuw door de Minister beoordeeld en goedgekeurd worden. De Minister kan in het goedkeuringsbesluit beperkingen stellen voor het gebruik van de gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes en hun goedkeuringsbesluiten zijn in te zien op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

2. Wettelijk kader algemeen

De bescherming van inheemse (van nature in Nederland voorkomende) in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet.

Doelstelling van de Wet natuurbescherming is de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren te waarborgen.

De wet gaat uit van het 'nee, tenzij ...'-principe. Beschermen staat voorop en ingrijpen is een uitzondering.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën:

- Soorten van de Europese Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Europese Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn.
- Nationaal beschermde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt de zorgplicht.

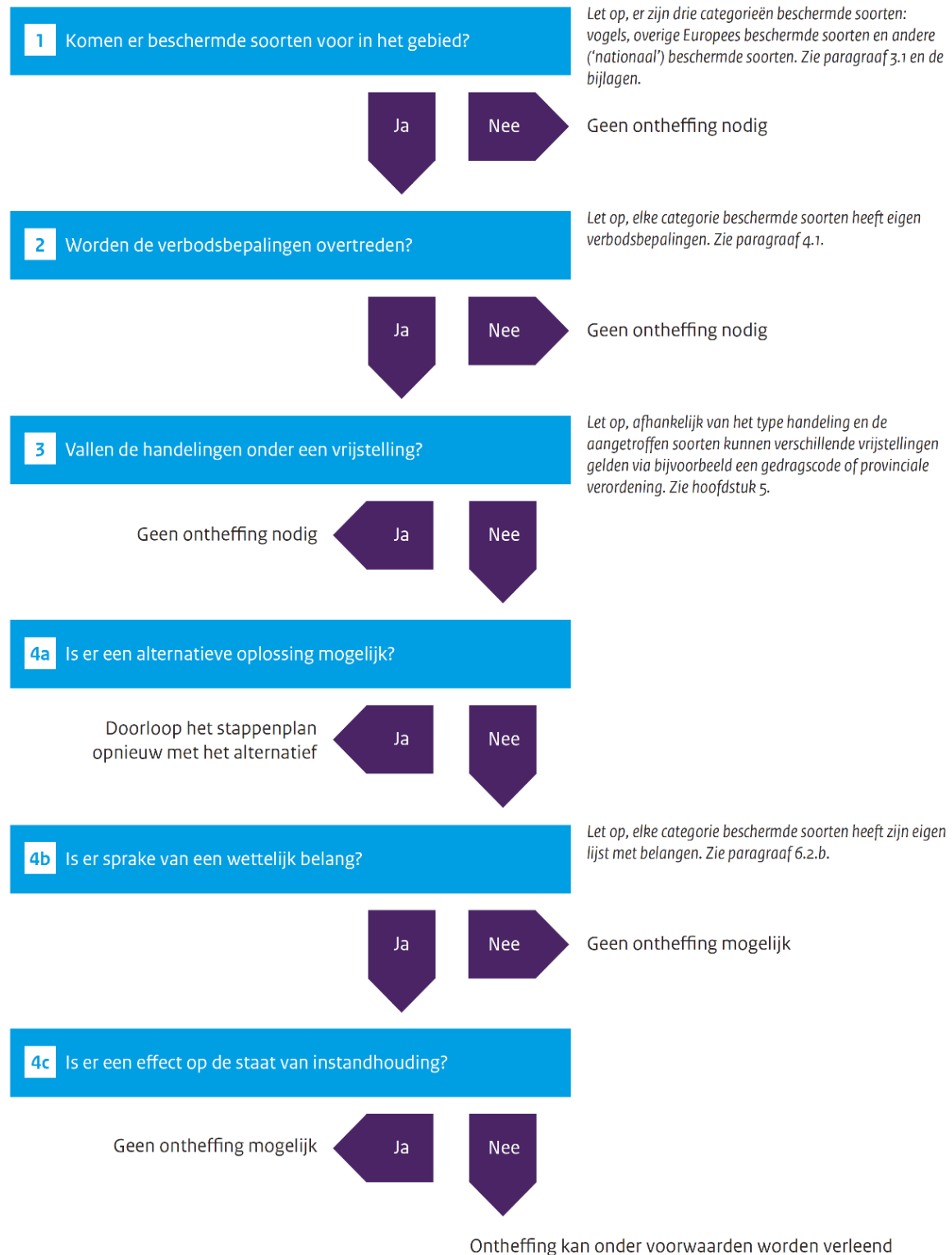
Toetsing van projecten bij ruimtelijke ingrepen vindt plaats volgens het stroomschema op de volgende pagina.

Een vrijstelling van de ontheffingsplicht (stap 3 in het stroomschema) kan van toepassing zijn mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes zijn geldig in het kader van bestendig beheer en onderhoud dat geen wezenlijke invloed heeft op beschermde soorten.

In het geval van ruimtelijke ingrepen kan voor matig soorten, indien de werkzaamheden niet conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd, een ontheffing aangevraagd worden als de activiteit de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar brengt.

De activiteit dient een in de wet gedefinieerd belang te dienen.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

*Stappenplan soortenbescherming
(uit Brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken)*

3. Relevante wetsartikelen van de Wet natuurbescherming

Artikel 1.10: Doel van de Wet

1. Deze wet is gericht op:
 - a. het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
 - b. het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
 - c. het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Artikel 1.11: Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1: Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5: Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn, Verdragen van Bern & Bonn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10: Beschermingsregime overige soorten

- I. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage onderdeel B bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

4. Toetsingscriteria quickscan

Zowel voor beschermde planten als voor beschermde dieren zijn hieronder de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein (biotoop) wordt beoordeeld. De lijst is niet uitputtend; dit betekent dat de waarnemer te allen tijde kritisch blijft kijken naar de potenties, omgeving en mogelijkheden van de locatie.

1. Groeiplaatsen van beschermde plantensoorten

- Voedselrijkdom
- Bijzonder biotoop aanwezig (bijvoorbeeld heide, vennen)
- Landgebruik (intensief, erf, tuin, bos)
- Mogelijk dat soort is aangeplant

2. Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten

- Nesten
- Soort biotoop
- Aanwezigheid water
- Voedselrijkdom biotoop
- Landgebruik (extensief, verwaarloosd, erf, tuin)
- Holten, spleten, scheuren in bomen
- Sporen, zowel wissels als uitwerpselen en prooiresten
- Specifieke indicatiesoorten (bijvoorbeeld zoetwatermossel voor bittervoorn)
- Verstoringbronnen in de omgeving (licht, geluid, barrières)
- Geschiktheid gebouwen
 - Gebruik (leegstaand, continue in gebruik, seizoensgebonden)
 - Type dakbedekking (pangedekt, ruimte bij daktrim platte daken etc.)
 - Materiaalgebruik (isolatie, hout, metaal)
 - Bouwwijze (spouwmuur, enkelsteens, open stootvoegen)
 - Onderhoudstoestand (nieuwbouw, verwaarloosd, gerenoveerd)
 - Afwerking/toegankelijkheid (o.a. scheuren / stootvoegen / ventilatieroosters)
 - Aanwezigheid en type zonneschermen
 - Aanwezigheid en onderhoudstaat van vogelschroot / gootdrains / dakramen / dakkapellen / kielgoten / loodslabben en dergelijke

Ook andere delen van het leefgebied die onlosmakelijk met het functioneren van de nest-/verblijfplaats verbonden zijn:

- Essentieel foerageergebied
- Vliegroutes/verbindingszones
- Landhabitat van amfibieën

5. Overzicht projectgebied

